

PATVIRTINTA
Valstybinės kultūros paveldo komisijos
2025 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. N-1

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ KULTŪROS PAVELDO KOMISIJA 08-001

2025–2027 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS MISIJA

Teikiant ekspertinius siūlymus ir įžvalgas, bendradarbiaujant su institucijomis ir visuomene dalyvauti efektyvios ir integralios kultūros paveldo apsaugos valstybinės politikos formavime, siekiant užtikrinti Lietuvos kultūros paveldo apsaugą, naudojimą ir perdavimą ateities kartoms bei išsaugoti valstybės tapatumo pamatą – istorijos, kultūros bei meno liudytojas – Lietuvos ir jos regionų vertybių autentiškumą.

II SKYRIUS VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR STRATEGINIAI IR (ARBA) VEIKLOS TIKSLAI

Valstybinė kultūros paveldo komisija veikia *Kultūros ir visuomenės informavimo* valstybės veiklos srityje (08).

1 lentelė. Veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis.

NPP strateginis tikslas ir (arba) veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Siekimos poveikio rodiklio reikšmės			Vėliausiai prieinama faktinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	NPP nustatytos siektinos strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2025 metai	2026 metai	2027 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
11 Veiklos tikslas – tobulinti kultūros paveldo apsaugą, atliekant ekspertinę veiklą, aktualizuojant paveldo svarbą, ugdamant visuomenės kultūrinės tapatybės suvokimą, skatinant aktyvų visuomenės narių dalyvavimą kultūros paveldo apsaugoje bei plėtojant vertybinį bendradarbiavimą su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis kultūros paveldo apsaugos srityje.							
Veiklos tikslo rodiklis – Paveldo komisijos sukurtų ekspertinės veiklos produktų, kuriais prisidedama prie kultūros paveldo apsaugos tobulinimo, santykinis kitimas (skaičiaus pokytis procentine išraiška)	87 vnt. (2024 m.)	+3,45 proc. 90 vnt.	+3,33 proc. 93 vnt.	+2,15 proc. 95 vnt.	80 vnt. (100 proc.) 2022 m.		

Metiniai ekspertinės veiklos produktai: sprendimai, nutarimai, išvados dėl teisės aktų tobulinimo, Valstybinės kultūros paveldo komisijos posėdžiai, raštai LR Seimui, LR Prezidentui, LR Vyriausybei dėl kultūros paveldo strategijos, renginiai, skirti kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, tarptautiniai renginiai ir spaudos pranešimai (vnt.).

III SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAİ

Valstybinės kultūros paveldo komisijos (toliau – Paveldo komisija) 2025–2027 metų veiklos prioritetai:

1. Paveldosaugos prioritetų nustatymas nacionaliniu mastu (Paveldo komisija savo veikloje netiesiogiai prisideda prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo).

Pagrindinės veiklos:

- Nustatyti prioritetines kultūros paveldo apsaugos kryptis.
- Analizuoti ir vertinti kultūros paveldo apsaugos tendencijas, jų ryšį su valstybės vykdoma kitų valdymo sričių politika.
- Dalyvauti formuojant integralią kultūros paveldo apsaugos politiką.
- Teikti institucijoms išvadas apie kultūros paveldo apsaugos problemas, būklę, raidą ir pažangą.
- Vertinti į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos procesus.

2. Tarptautinių ryšių su kultūros paveldo srityje veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis bei užsienio valstybių kultūros paveldo apsaugos institucijomis plėtimas ir stiprinimas (Paveldo komisija savo veikloje netiesiogiai prisideda prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo ir tiesiogiai vykdo Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių plano 37 priemonę (2014-01-01 galiojanti redakcija) bei Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo veiksmų plano 2024–2026 m. 1.5.2.4, 1.5.2.5 ir 1.5.2.6 priemones).

Pagrindinės veiklos:

- Pristatyti Lietuvos kultūros paveldo apsaugos pasiekimus, aktualijas ir tendencijas tarptautiniuose renginiuose.
- Analizuoti užsienio valstybių kultūros paveldo apsaugos tendencijas bei gerosios praktikos pavyzdžius ir jų taikymo galimybes Lietuvoje bei teikti atitinkamas rekomendacijas.
- Rinkti informaciją apie Lietuvai nacionaliniu aspektu reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, jį vertinti ir aktualizuoti.

3. Kultūros paveldo išsaugojimas ir aktualizavimas (Paveldo komisija savo veikloje netiesiogiai prisideda prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo).

Pagrindinės veiklos:

- Aktualizuoti kultūros paveldą visuomenėje, skatinti specialistus ir visuomenę domėtis kultūros paveldu ir jį saugoti.
- Svarstyti kultūros paveldo apsaugos problemas ir aktyviai dalyvauti viešojo intereso (paveldosaugos aspektu) gynime.
- Skleisti Europos kultūros paveldo strategijos XXI amžiuje, Europos kultūros paveldo žaliosios knygos (*European Cultural Heritage Green Paper*), JT darbotvarkės 2030 (*Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.*) idėjas ir jų nuostatų įdiegimą praktikoje.

Paveldo komisija nėra įvardinta aukščiau minėtuose strateginiuose dokumentuose kaip atsakinga (vykdančioji) institucija, tačiau savo funkcijas atliks atsižvelgdama į strategines valstybės kryptis.

IV SKYRIUS PROGRAMOS

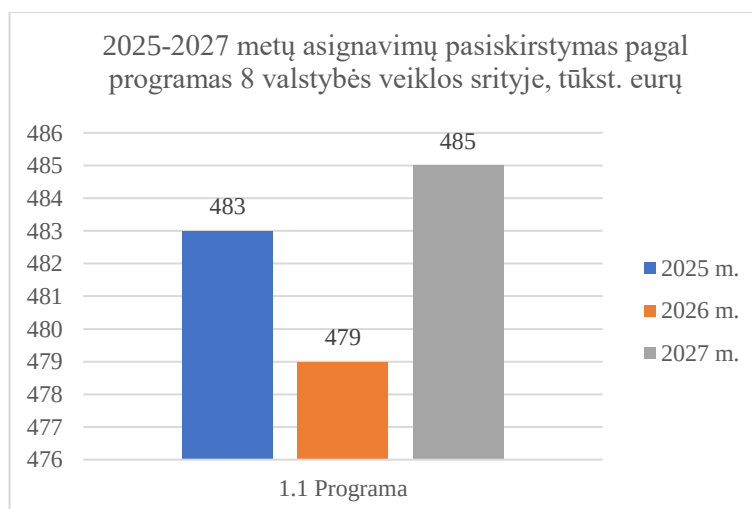
Paveldo komisija vykdo vieną valdymo programą – Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programą (kodas 08-001).

Programa vykdoma siekiant įvertinti kultūros paveldo apsaugos tendencijas Lietuvoje, nustatyti prioritetus paveldosaugoje, skatinti kultūros paveldo integralumą su kitomis valstybės veiklos sritimis, plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis kultūros paveldo apsaugos srityje, skleisti žinią apie užsienio valstybių gerosios praktikos pavyzdžius, skatinant dialogą tarp paveldosaugos specialistų ir visuomenės, aktualizuoti ir stiprinti kultūros paveldo apsaugą.

2 lentelė. 2025–2027 metų asignavimų ir kitų lėšų pasiskirstymas pagal valstybės veiklos sritis ir programas (tūkst. eurų).

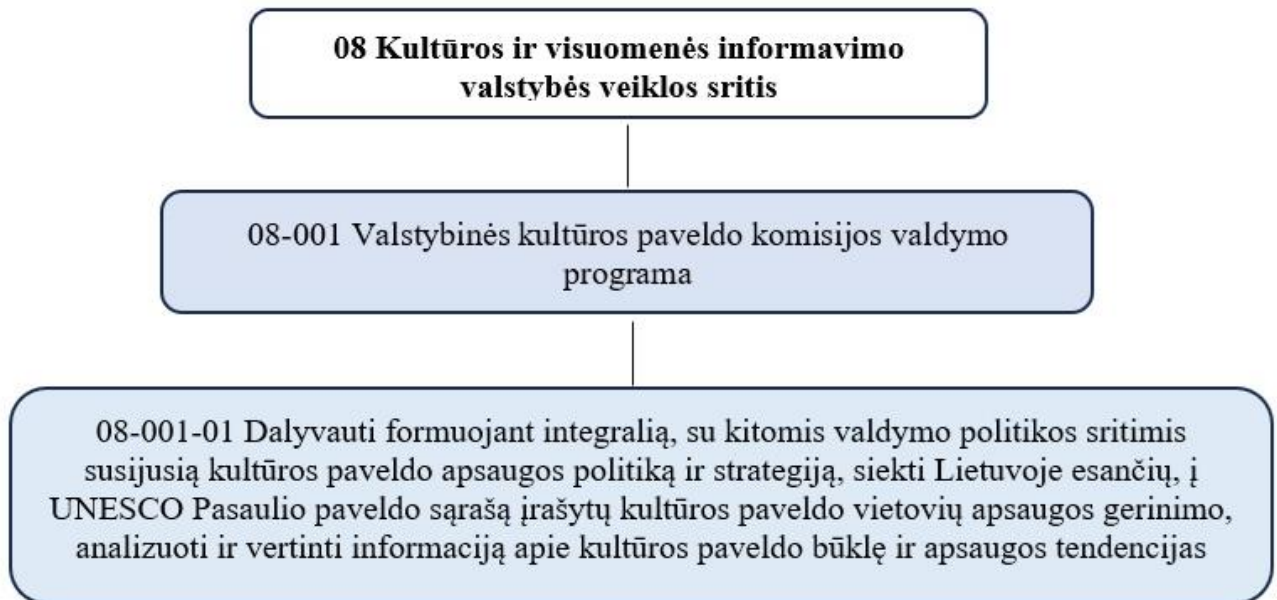
Eil. Nr.	Valstybės veiklos srities pavadinimas, programos kodas ir pavadinimas	2025 metų asignavimai		2026 metų asignavimai		2027 metų asignavimai	
		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	08 Kultūros ir visuomenės informavimo valstybės veiklos sritis	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0
1.1.	08-001 Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0
IŠ VISO							
Iš jų pažangos ir regioninių pažangos priemonių							
Iš jų tęstinės veiklos priemonių							
Iš jų pervedimų priemonių							
Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas)							
Iš jų kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)							
Asignavimų pokytis, palyginti su ankstesnių metų patvirtintais asignavimais		+5.0	+5.0				
Iš jų pažangos ir regioninių pažangos priemonių							
Iš jų tęstinės veiklos priemonių		+5.0	+5.0				
Iš jų pervedimų priemonių							

1 grafikas. 2025–2027 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas.

Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa (08-001)

2 grafikas. Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programa ir jos uždaviniai.

Programa skirta Paveldo komisijai pavestų funkcijų, susijusių su dalyvavimu formuojant valstybinę kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, vykdymui, kultūros paveldo apsaugos strategijos įgyvendinimui, vertinimui ir tobulinimui. Vykdam programą planuojama netiesiogiai prisidėti prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, LR Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo, Lietuvos kultūros politikos strategijos, Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcijos, Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos politikos gairių įgyvendinimo bei tiesiogiai vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių plano 37 priemonę (2014-01-01 galiojanti redakcija) bei Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo veiksmų plano 2024–2026 m. 1.5.2.4, 1.5.2.5 ir 1.5.2.6 priemonės.

Paveldo komisija nuo 1997 metų akcentavo kultūros paveldo integralumo su kitomis valstybės valdymo politikos sritimis svarbą. Integralumo principas įtvirtintas ir Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje bei Lietuvos kultūros politikos kaitos gairėse. Paveldas – tai svarbi, integrali ir pridėtinę vertę kurianti ūkio dalis, kurią tvarkant ir naudojant turi būti išsaugotos visos paveldo vertės ir nepažeistos ateinančių kartų teisės. Paveldo komisija ir toliau dalyvaus bendros integralios paveldo apsaugos politikos formavime teikdama ekspertines išvadas, siekiant užtikrinti paveldosaugos efektyvumą, akcentuojant paveldo apsaugą ir kitų valstybinio valdymo bei visuomenės gyvenimo sričių – turinčių poveikį paveldui – integralumą,

Paveldo komisija nuo 2001 metų sistemingai nagrinėja, kaip Lietuvos Respublika, 1992 metų pradžioje prisijungusi prie UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencijos, įgyvendina šiuos tarptautinius įsipareigojimus ir užtikrina Lietuvos paveldo, įtraukto į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, išsaugojimą ir puoselėjimą. Pasaulio paveldo vietovėms yra nustatyti privalomi reikalavimai, todėl draudžiama planuoti visuotinę išskirtinę jų vertę mažinančius veiksmus. Paveldo

komisija, vadovaudamasi UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija, jos įgyvendinimo gairėmis bei Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymu, tęs į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų vietovių apsaugos procesų stebėseną ir teiks išvadas bei dėl apsaugos.

Norint užtikrinti, kad į Lietuvos paveldosaugos teisinę sistemą ir praktiką būtų integruotos tarptautinių teisės aktų nuostatos bei sukurta teisinė, deranti Europos valstybei kultūros paveldo apsaugos aplinka, kultūros paveldo apsaugos srityje turi būti stiprinamas Lietuvos Respublikos bendradarbiavimas su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis, o šios srities užsienio šalių gerosios praktikos pavyzdžiai pritaikomi Lietuvoje. Paveldo komisija ir toliau analizuos tarptautinės paveldosaugos patirtis ir teiks siūlymus kaip tobulinti Lietuvos paveldosaugos sistemą.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių plano 37 punkte numatyta, jog Paveldo komisija, Kultūros ministerija ir Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos turi organizuoti Lietuvos kultūrai svarbaus paveldo užsienyje tyrimą, paiešką ir išsaugojimą. Lietuvos diasporos politikos strateginių gairių „Globali Lietuva“ 2022–2030 m. įgyvendinimo veiksmų plano 2024–2026 m. 1.5.2.4, 1.5.2.5 ir 1.5.2.6 priemonėse pavesta Paveldo komisijai rinkti ir duomenų bazėje U-PAVELDAS registruoti duomenis apie Lietuvai reikšmingo nekilnojamojo, kilnojamojo ir nematerialiojo kultūros paveldo užsienyje objektus, skleisti informaciją apie Lietuvai reikšmingo nekilnojamojo, kilnojamojo ir nematerialiojo kultūros paveldo užsienyje objektus Lietuvos visuomenei, pristatyti diasporai Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje, ir skatinti įsitraukti į kultūros paveldo puoselėjimo veiklą. Paveldo komisija, suprasdama Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo užsienyje svarbą, tęs informacijos rinkimą ir viešinimą duomenų bazėje U-PAVELDAS, tokiu būdu prisidėdama prie šio kultūros paveldo sklaidos Lietuvoje ir užsienyje, edukacinių valstybės tikslų ir Lietuvos tautinio identiteto stiprinimo. U-PAVELDO duomenys bus integruoti į E-kultūra platformą (vieningas suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros ir audiovizualinio turinio, elektroninių paslaugų ir sklaidos portalas), kurios prieinamumas bus užtikrintas įgyvendinus šį projektą.

Paveldo komisija nuo 1997 metų vykdo informacijos rinkimą apie savivaldybių lėšas, skirtas kultūros paveldui. Ilgalaikis tęstinis tyrimas įgalino Paveldo komisiją įvertinti savivaldybių „paveldosauginės kultūros“ kismą ir susidariusių jos formų įvairovę. Vadovaujantis Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo 5 str. 2 d. 8 punktu, Paveldo komisija ir toliau sistemingai rinks duomenis apie kultūros paveldo apsaugą savivaldybėse, nes dėmesys Lietuvos regionams būtinas ir jų vaidmuo paveldosaugoje yra itin svarbus.

Programa siekiama įtraukti visuomenę į kultūros paveldo pažinimą, puoselėjimą ir informacijos apie jį sklaidą. Siekiama aktyvaus visų lygių suinteresuotų subjektų dalyvavimo priimanč sprendimus. Paveldo komisija šioje veikloje skirs ypatingą dėmesį kultūros paveldo aktualizavimui, akcentuos savivaldybių, vietos bendruomenių ir švietimo įstaigų vaidmenį. Paveldosaugos specialistų ir visuomenės bendradarbiavimas, bendras problemų nagrinėjimas prisidės prie pozityvaus kultūros paveldo išsaugojimo bei įveiklinimo.

Programos vertinimas. Paveldo komisija, vertindama kasmetinę programos įgyvendinimo veiklą, pateikia ekspertinių ir kitų veiklos produktų (sprendimų, nutarimų, išvadų dėl teisės aktų tobulinimo, Paveldo komisijos posėdžių, raštų LR Seimui, LR Prezidentui, LR Vyriausybei dėl kultūros paveldo strategijos, renginių, skirtų kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, tarptautinių renginių ir spaudos pranešimų) skaičių. Programos vykdymo ataskaita yra sudėtinė Paveldo komisijos veiklos ataskaitos, teikiamos LR Seimui, dalis.

Programos trukmė. Programa yra tęstinė.

Programos vykdytojas – Paveldo komisija.

Programos koordinatorius – Paveldo komisijos Kultūros paveldo apsaugos ir analizės grupės vadovė Viktorija Gadeikienė, tel. +370 699 13960, el. paštas viktorija.gadeikiene@vkpk.lt

3 lentelė. 2025–2027 metų Valstybinės kultūros paveldo komisijos valdymo programos (08-001) uždaviniai, priemonės, asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. eurų).

Valstybės veiklos srities, programos, uždavinio, priemonės kodas, požymis	Uždavinio, priemonės pavadinimas	2025 metų asignavimai		2026 metų asignavimai		2027 metų asignavimai		Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, Nacionalinės darbotvarkės, NPP ir (arba) nacionalinės plėtros programos akronimas ir elemento kodas
		iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui	iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui	iš viso	iš jų darbo užmo-kesčiui	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
08-001-11-01-01 (T)	Uždavinys: dalyvauti formuojant integralią su kitomis valdymo politikos sritimis susijusią kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, siekti Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos gerinimo, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas.	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0	
08-001-11-01-01 (TP)	Priemonė: ekspertinės ir patiriamosios veiklos vykdymas, kultūros paveldo apsaugos užtikrinimas, stebėseną ir sklaidą, bendradarbiaujant su valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis Lietuvos ir tarptautinėmis organizacijomis bei visuomene.	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0	
	1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0	
	iš jo:	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0	
	1.1. valstybės biudžeto lėšos							
	1.2. bendrojo finansavimo lėšos							
	1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos							
	1.4. Pajamų įmokos ir kitos pajamos							
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)							
	Iš viso programos pažangos ir regioninėms pažangos priemonėms finansuoti							
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms pažangos priemonėms							
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms pažangos priemonėms							
	Iš viso programos tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms finansuoti							

	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms							
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms							
	Iš viso programai finansuoti (1+2)	483.0	391.0	479.0	386.0	485.0	392.0	

4 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės.

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės			Susijęs strateginio planavimo dokumentas (VPNĮP, NPP, PP, RPP)
		2025 m.	2026 m.	2027 m.	
1	2	3	4	5	6
	1 uždavinys: dalyvauti formuojant integralią su kitomis valdymo politikos sritimis susijusią kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, siekti Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos gerinimo, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas.				
E-08-001-11-01-01	Poveikio rodiklio pavadinimas: ekspertinės veiklos produktų skaičius (vnt.).	90	93	95	
	1 uždavinio 1 priemonė: ekspertinės ir patiriamosios veiklos vykdymas, kultūros paveldo apsaugos užtikrinimas, stebėseną ir sklaidą, bendradarbiaujant su valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis, kitomis Lietuvos ir tarptautinėmis organizacijomis bei visuomene				
R-08-001-11-01-01-01	Rezultato rodiklio pavadinimas: sprendimų, nutarimų, išvadų dėl teisės aktų tobulinimo, posėdžių, raštų LR Seimui, LR Prezidentui, LR Vyriausybei dėl kultūros paveldo apsaugos strategijos, renginių, skirtų kultūros paveldo apsaugos strategijos formavimui, bei tarptautinių renginių ir sklaidos pranešimų skaičius (vnt.).	90	93	95	

V SKYRIUS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

5 lentelė. Informacija apie Paveldo komisijos žmogiškuosius išteklius (vnt.) ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų).

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2025 metai			2026 metai			2027 metai		
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Valstybinė kultūros paveldo komisija	13.5	7	357.6	13.5	7	352.6	13.5	7	358.6
2.	Valstybinė kultūros paveldo komisija (komisijos nariai)			33.4			33.4			33.4
Iš viso		13.5		391	13.5		386.0	13.5		392

VI SKYRIUS VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ PLANUOJAMOS PASIEKTI PAGRINDINIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ REIKŠMĖS

Paveldo komisija nevaldo valstybės įmonių.

VII SKYRIUS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ, KURIŲ SAVININKĖ YRA VALSTYBĖ ARBA KAI VALSTYBĖ TURI 50 PROCENTŲ IR DAUGIAU BALSŲ VISUOTINIAME DALININKŲ SUSIRINKIME, PLANUOJAMOS PASIEKTI PAGRINDINIŲ VEIKLOS RODIKLIŲ REIKŠMĖS

Paveldo komisija neturi viešųjų įstaigų. Paveldo komisija neskiria dotacijų savivaldybėms.